EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 10. 7. 2024
COM(2024) 289 final

SPRÁVA KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

o vykonávaní Vesmírneho programu Únie a o výkonnosti Agentúry Európskej únie pre vesmírny program

{SEC(2024) 202 final} - {SWD(2024) 173 final}

1. ÚVOD

Vesmírny program Únie (ďalej len „program“) má kritický význam pre strategickú autonómiu EÚ a jej členských štátov a pre podporu politických priorít EÚ, predovšetkým Európsku zelenú dohodu, digitálnu transformáciu, odolnosť EÚ a úlohu EÚ v globálnom rozmere. Program umožňuje nachádzať riešenia globálnych výziev, akými sú udržateľnosť a zmena klímy, bezpečnostná ochrana a bezpečnosť, prírodné katastrofy a mobilita, a posilňuje úlohu EÚ na medzinárodnej scéne ako globálnej vesmírnej mocnosti. Okrem toho efektívne poskytuje špičkové dáta a služby pre oblasti, ako sú umelá inteligencia, autonómne vozidlá a inteligentné riešenia, posilňuje bezpečnosť prostredníctvom monitorovania kritickej infraštruktúry a poskytuje kľúčové dáta na prevenciu katastrof, prípravu a reakciu na ne. Program zohráva kľúčovú úlohu pri riešení prierezových politických tém tým, že podporuje inovácie, odolnosť a konkurencieschopnosť spoločností v EÚ. EÚ vyvíja vlastné vesmírne iniciatívy a programy od 90. rokov 20. storočia a je jedným zo svetových lídrov v oblasti vesmíru. V čoraz neistejšom geopolitickom prostredí však investovanie do vesmíru zostáva prioritou, aby sa mohli rozvíjať kapacity EÚ, naďalej sa poskytovali najmodernejšie dáta a služby a zachovalo sa vedúce postavenie, konkurencieschopnosť, udržateľnosť a strategická autonómia Európy.

Nariadením (EÚ) 2021/696[1] (ďalej len „nariadenie“) sa zriaďuje program na obdobie 2021 – 2027, stanovujú sa v ňom jeho ciele, rozpočet a správa. Nariadením sa tiež zriaďuje Agentúra Európskej únie pre vesmírny program (EUSPA), ktorá sa vyvinula z Agentúry pre európsky globálny navigačný satelitný systém (GSA) a ktorá má značne rozšírený mandát na všetky prvky programu.

Zjednodušením správy a využitím synergií a horizontálnych činností sa programom prvýkrát začlenili vesmírne činností EÚ do jedného nariadenia. Tvoria ho vlajkové iniciatívy EÚ v oblasti vesmíru týkajúce sa navigácie, lokalizácie a určovania času (Galileo, EGNOS[2]), pozorovania Zeme (Copernicus) a nové iniciatívy týkajúce sa získavania informácií o situácii vo vesmíre (SSA) a vládnej satelitnej komunikácie (GOVSATCOM). Takisto zahŕňa činnosti na podporu vesmírneho sektora. V nariadení sa vymedzuje správa rôznych zložiek programu a pravidlá jeho vykonávania. Úlohy sú rozdelené medzi rôznych aktérov, konkrétne Európsku komisiu, ktorá program celkovo riadi, členské štáty, EUSPA, Európsku vesmírnu agentúru (ESA) a ďalšie subjekty[3], ktorým boli zverené úlohy súvisiace s vykonávaním programu.

---

1 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/696 z 28. apríla 2021, ktorým sa zriaďuje Vesmírny program Únie a Agentúra Európskej únie pre vesmírny program a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 912/2010, (EÚ) č. 1285/2013 a (EÚ) č. 377/2014 a rozhodnutie č. 541/2014/EÚ.

2 Európska prekryvná služba geostacionárnej navigácie.

3 Európska organizácia pre využívanie meteorologických satelitov (EUMETSAT), Európske centrum pre strednodobé predpovede počasia (ECMWF), Mercator Ocean International, Európska námorná bezpečnostná agentúra (EMSA), Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex), Európska environmentálna agentúra (EEA), Satelitné stredisko Európskej únie (Satcen).

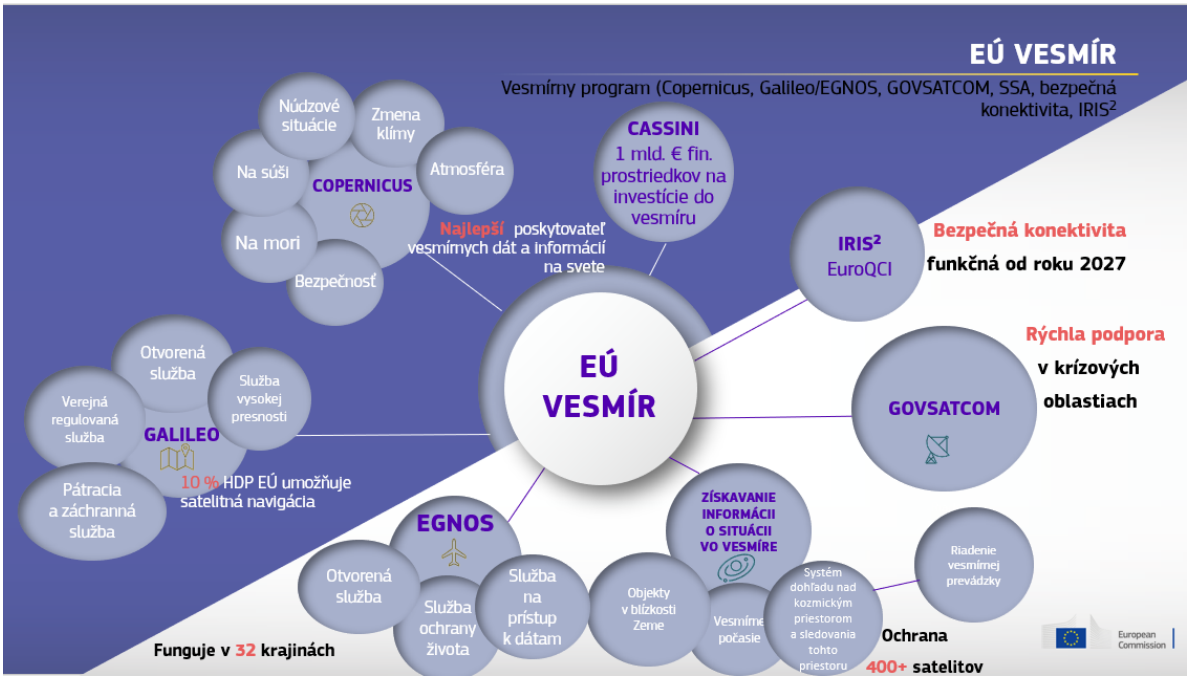

V článku 102 nariadenia sa Komisia poveruje, aby zhodnotila vykonávanie programu a aby závery hodnotenia spolu so svojimi pripomienkami oznámila Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov. Komisia sa zároveň poveruje, aby posúdila výkonnosť EUSPA a správu o jej hodnotení predložila Európskemu parlamentu, Rade, správnej rade EUSPA a jej rade pre bezpečnostnú akreditáciu.

Keďže hlavným cieľom programu je poskytovať vesmírne dáta a služby EÚ na riešenie potrieb používateľov a podporu strategických priorít EÚ, v hodnotení sa posudzuje výkonnosť služieb a spokojnosť používateľov. Hoci sa vykonávanie programu v priebehu roka neustále monitoruje, hodnotením v polovici trvania sa umožňuje ucelenejším spôsobom analyzovať účinnosť, efektívnosť a súdržnosť programu a jeho pridanú hodnotu pre EÚ.

Hodnotenie je založené na kľúčových ukazovateľoch výkonnosti (KPI) stanovených v nariadení, na základe ktorých je ročný výkaz výkonnosti programu štruktúrovaný. Vzhľadom na rozdiely medzi zložkami programu sa pre každú zložku, ako aj pre poverené subjekty zapojené do jeho vykonávania, určili osobitné ciele vychádzajúce z cieľov programu a dohôd o príspevku uzatvorených s ESA a inými poverenými subjektmi. Táto správa sa týka obdobia od roku 2021 do roku 2023 a sú k nej priložené pracovné dokumenty útvarov Komisie (SWD), v ktorých sa podrobne uvádza dôkazne podložené posúdenie účinnosti, efektívnosti, súdržnosti a relevantnosti programu a jeho pridanej hodnoty pre EÚ, a štúdia s názvom *„Evaluation of the Performance of the Implementation of the EU Space Programme and of EUSPA“* (Hodnotenie výkonnosti plnenia Vesmírneho programu Únie a EUSPA)[4].

[4] *Mid-Term Evaluation of the Performance of the Implementation of the EU Space Programme and of EUSPA* (Strednodobé hodnotenie výkonnosti plnenia Vesmírneho programu Únie a EUSPA).

2. VESMÍRNY PROGRAM ÚNIE NA PODPORU STRATEGICKÝCH PRIORÍT EÚ A POTRIEB POUŽÍVATEĽOV

Vesmírne dáta a služby EÚ sa stali kriticky dôležitými nástrojmi na podporu politických cieľov EÚ, pretože podporujú spravodlivú digitálnu a zelenú transformáciu a posilňujú odolnosť EÚ.

Klimatická zmena, strata biodiverzity a čoraz väčšie znečistenie patria medzi najväčšie výzvy, ktorým v súčasnosti ľudstvo čelí. Možno ich prekonať prostredníctvom zelenej transformácie podporovanej **Európskou zelenou dohodou**. Informácie z vesmíru, ktoré poskytujú Copernicus, Galileo a EGNOS, predstavujú zásadne dôležité nástroje a dáta na riešenie súčasných environmentálnych výziev a priamo podporujú ambiciózne ciele EÚ, predovšetkým monitorovať, zmierňovať a adaptovať sa na environmentálne vplyvy. Napríklad v európskom právnom predpise v oblasti klímy[5] sa uznala úloha dát, ktoré poskytuje Copernicus, pri posudzovaní cesty EÚ ku klimatickej neutralite a pokroku v adaptácii. Alebo v nariadení EÚ o odlesňovaní[6] sa uvádza, že dáta a služby, ktoré poskytujú Copernicus, Galileo a EGNOS, by mali využívať spoločnosti na poskytovanie geolokalizačných súradníc a na preukazovanie príslušným orgánom, že výrobky umiestňované na trh EÚ nepochádzajú z odlesneného územia. Programom sa okrem toho podporuje vytváranie a vývoj inovatívnych riešení na podporu monitorovania životného prostredia, udržateľného rastu a efektívneho využívania zdrojov.

Program takisto zohráva kľúčovú úlohu v rozvoji európskeho digitálneho jednotného trhu a funguje ako urýchľovač spravodlivej **digitálnej transformácie** EÚ v rôznych hospodárskych sektoroch tým, že poskytuje pokročilú technologickú infraštruktúru a kritické dáta. Štandardný čas podľa systému Galileo slúži ako referencia pre telekomunikačné služby, elektrizačné sústavy a finančné transakcie a jeho služby lokalizácie a určovania času sú zásadne dôležité pre digitálne aplikácie, napríklad v telekomunikáciách a autonómnych vozidlách. Iniciatíva Destinácia Zem, ktorá poskytuje digitálny model Zeme s vysokým rozlíšením („digitálne dvojča Zeme“), má zase významnú úlohu aj pri digitálnej transformácii, keďže využíva údaje a digitálne technológie súvisiace s pozorovaním Zeme na riešenie globálnych výziev.

V súčasnej geopolitickej situácii, keď sa vesmír stáva oblasťou, o ktorú sa vedú čoraz väčšie spory, je potrebné **vybudovať silnejšiu a odolnejšiu EÚ**. Program má pri podpore tohto cieľa kľúčovú úlohu. Posilňuje strategickú autonómiu EÚ tým, že znižuje závislosť od mimoeurópskych vesmírnych systémov, zabezpečuje sebestačnosť a EÚ stavia do pozície dôveryhodného partnera na medzinárodnej scéne. Vesmírne zložky EÚ zároveň poskytujú služby, ktoré sa používajú buď v bezpečnostnej oblasti, alebo na ochranu kritických

---

5 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy).

6 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1115 z 31. mája 2023 o sprístupnení určitých komodít a výrobkov spojených s odlesňovaním a degradáciou lesov na trhu Únie a o ich vývoze z Únie, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 995/2010 (Text s významom pre EHP).

infraštruktúr EÚ a jej členských štátov, ako sa pripomína v odporúčaní Rady o odolnosti kritickej infraštruktúry[7]. Vytvorenie osobitnej zložky **EU GOVSATCOM** predstavovalo dôležitý krok k dosiahnutiu odolnosti zabezpečením bezpečných a nákladovo efektívnych komunikačných kapacít pre kritické misie a operácie, ktoré riadi EÚ a jej členské štáty. Okrem toho sa poskytovaním služieb **EÚ v oblasti dohľadu nad kozmickým priestorom a sledovania tohto priestoru** (SST), ktoré sú súčasťou zložky SSA, chránia vesmírne prostriedky pred kolíziou, čo umožňuje kontinuitu služieb v oblasti komunikácie, navigácie alebo zvládania katastrof. Zároveň služby SST chránia občanov, leteckú prevádzku a pozemnú infraštruktúru aj pred opätovným vstupom vesmírnych objektov do atmosféry.

Program zohráva kľúčovú úlohu pri **posilňovaní konkurencieschopnosti EÚ** a pri vývoji odolného **vesmírneho ekosystému EÚ**. Znížením odkázanosti na mimoeurópske vesmírne programy a zlepšením schopnosti EÚ fungovať samostatne v činnostiach súvisiacich s vesmírom poskytol program Únii strategickú nezávislosť vo vesmíre. Okrem toho mal program s podporou programov **Horizont 2020 a Horizont Európa** dôležitú úlohu pri stimulovaní inovácií a technologického pokroku v rámci EÚ, čo viedlo k vytvoreniu nových produktov, postupov a obchodných modelov, ako aj k poskytovaniu služieb s pridanou hodnotou. Nielenže sa tým posilnili technologické kapacity EÚ, ale európske spoločnosti sa tak dostali aj do vedúcej pozície v globálnom vesmírnom odvetví.

Program vytvára nové trhy a príležitosti pre široký rad podnikov, a to najmä malých a stredných podnikov (MSP), pričom podporuje ich rozvoj v rámci celého hodnotového reťazca vesmírneho odvetvia, čím im umožňuje zapájať sa do výroby satelitov, vývoja vesmírnych technológií a dátových analýz na rôzne použitie[8]. Vesmírny ekosystém EÚ je tiež kľúčovou súčasťou **európskej priemyselnej stratégie**[9], keďže uľahčuje inovácie, podporuje konkurencieschopnosť a vytvára príležitosti pre európske spoločnosti na zapojenie sa do globálneho vesmírneho trhu.

Iniciatíva **CASSINI**[10] podporuje podnikateľského ducha podnikov pôsobiacich v oblasti vesmíru v rámci EÚ prostredníctvom rôznych druhov opatrení. Iniciatíva je otvorená pre všetky oblasti programu a je navrhnutá tak, aby spĺňala potreby spoločností pôsobiacich v dodávateľskom (t. j. nanosatelity, nosné rakety atď.) aj odberateľskom (t. j. produkty/služby vychádzajúce z vesmírnych dát) vesmírnom sektore. Iniciatíva CASSINI zahŕňa fond s prostriedkami z EÚ na pomoc pri zakladaní a raste vo výške 1 miliarda EUR, hackatóny a mentorstvo, ceny, podnikateľský akcelerátor, vytváranie partnerstiev a sprostredkovanie kontaktov. Prostredníctvom iniciatívy CASSINI, ktorá spája synergie a súdržnosť rôznych programov EÚ vrátane Programu InvestEU, sa do konca druhého polroka 2023 podporilo vyše 700 MSP, pričom takmer 40 z nich získalo takmer 300 miliónov EUR v investíciách do rizikového kapitálu.

---

7 Odporúčanie Rady z 8. decembra 2022 o celoúnijnom koordinovanom prístupe k posilneniu odolnosti kritickej infraštruktúry (2023/C 20/01).

8 Správa EUSPA o trhu v oblasti EO a GNSS (2. vydanie).

9 Európska priemyselná stratégia – Európska komisia (europa.eu).

10 Iniciatíva pre vesmírne podnikanie – CASSINI – Európska komisia (europa.eu).

Demonštrácie na obežnej dráhe/overovanie na obežnej dráhe (IOD/IOV)[11] umožňujú akademickým pracovníkom, výskumným organizáciám, startupom, MSP a väčším priemyselným spoločnostiam účinne testovať nové technológie vo vesmíre, čo znižuje čas potrebný na ich uvedenie na trh v plnej synergii s programami financovania výskumu a inovácií.

3. HLAVNÉ ZISTENIA TÝKAJÚCE SA VYKONÁVANIA VESMÍRNEHO PROGRAMU ÚNIE

3.1 Výkonnosť zložiek programu a vývoj potrieb používateľov

Hodnotenie potvrdzuje, že počas hodnoteného obdobia je výkonnosť programu a zložiek v súlade s jeho cieľmi a účinne spĺňa potreby používateľov.

Galileo a EGNOS

Galileo úspešne dosahuje svoje kľúčové ciele tým, že zabezpečuje celosvetové dlhodobé najmodernejšie a bezpečné služby lokalizácie, navigácie a určovania času s minimálnym narušením týchto služieb, čím spĺňa meniace sa a rastúce potreby Európy a jej občanov. Väčšina cieľov bola dosiahnutá a čiastočne aj prekročená. Galileo je v súčasnosti najpresnejším systémom satelitnej navigácie na svete. Presnosť jeho služieb navigácie a určovania času už presiahla pôvodné záväzky (oproti cieľu na rok 2027 je v priemere trikrát lepšia) a v súčasnosti sa zameriava na konzistentné udržanie tejto vysokej úrovne výkonnosti. Okrem toho sa celková dostupnosť služieb systému Galileo blíži k dosiahnutiu konečnej cieľovej hodnoty (dostupnosť služieb systému Galileo vždy nad 99 %) a usiluje sa o zabezpečenie stability tejto dostupnosti.

Od stanovenia služieb systému Galileo v decembri 2016 sa dosiahli významné míľniky vrátane zavedenia otvorenej služby (OS) a pátracej a záchrannej služby (SAR), ako aj vývoja a poskytovania nových jedinečných služieb, ako je služba vysokej presnosti (HAS), v rámci ktorej sa už poskytuje vysokopresná globálna lokalizácia. Ďalej existujú plány na stanovenie ďalších nových služieb v blízkej budúcnosti, ako je otvorená služba overovania navigačných správ (OSNMA) a satelitná služba núdzového varovania (EWSS) v rámci systému Galileo. Zavádzanie verejnej regulovanej služby (PRS) postupuje podľa stanoveného rozvrhu a jeho dokončenie sa očakáva do roku 2024. Na jej úspešné vykonávanie a plnú funkčnosť je potrebné ďalšie úsilie. Komisia v spolupráci s EUSPA, ESA a aktérmi z odvetvia zriadila pracovnú skupinu pre riadenie rizika s cieľom monitorovať pokrok a dohliadať na vykonávanie pracovného plánu.

[11] Demonštrácie a overovanie na obežnej dráhe (IOD/IOV) – Európska komisia (europa.eu).

Prehľad služieb systému Galileo
Otvorená služba systému Galileo (OS): Poskytuje údaje o vzdialenosti, lokalizácii a určovaní času pre viac ako 3 miliardy zariadení podporovaných systémom Galileo. V **roku 2023 boli dokončené nové a vylepšené funkcie otvorenej služby Galileo „Signál vo vesmíre“ a záväzky služby boli aktualizované v novembri 2023.**
Verejná regulovaná služba systému Galileo (PRS): Navigačná služba systému Galileo, ktorá autorizovaným vládnym používateľom poskytuje neprerušované celosvetové riešenie pre lokalizáciu, určovanie rýchlosti a času (PVT), a to aj v tých najvážnejších krízových situáciách.
Služba vysokej presnosti systému Galileo (HAS): Poskytuje vysokopresné korekcie pre systémy Galileo a GPS. **Prvé služby sa začali poskytovať v januári 2023 a odvtedy vykazujú výbornú výkonnosť.**
Pátracia a záchranná služba systému Galileo (SAR): Pomáha hľadať a lokalizovať osoby v núdzi a oznamuje ich polohu záchranným koordinačným strediskám po celom svete.

Systém Galileo sa počas hodnoteného obdobia stretol s niekoľkými prekážkami súvisiacimi s vonkajšími faktormi, a to najmä s nedostupnosťou dvoch služieb vynášania na obežnú dráhu (pôvodne naplánovaných na rok 2022) prostredníctvom nosných rakiet Sojuz po ruskom vpáde na Ukrajinu, čo malo vplyv na bezproblémové vykonávanie určitých činností v rámci tejto zložky. Spojenie vonkajších faktorov vrátane geopolitického napätia, inflácie a nedostatku čipov viedlo k oneskoreniu plnenia záväzkov v oblasti dodávok odvetvím, čo zabránilo vyhláseniu plnej prevádzkovej spôsobilosti[12] otvorenej služby systému Galileo. Keďže služby sa môžu poskytovať bez kompletnej sústavy, poskytovanie služieb zostáva nedotknuté. Keďže sa však životnosť niektorých satelitov blíži ku koncu, zvyšujú sa potenciálne riziká ohrozujúce výkonnosť. Komisia na to reagovala prijatím potrebných zmierňovacích opatrení, t. j. nasadením štyroch satelitov Galileo s alternatívnym poskytovateľom služieb vynášania na obežnú dráhu, aby sa zaistila kontinuita služieb a výkonnosti.

Vykonávanie zložky **EGNOS** postupovalo dobre. Vďaka zlepšeniu presnosti na približne 1 meter sa prekročil cieľ na rok 2027 a vďaka posilneniu spoľahlivosti signálu globálneho navigačného satelitného systému (GNSS) v celej Európe poskytuje EGNOS používateľom v Európe aplikácie, ktoré sú kritické pre bezpečnosť, ako je prevádzka a pristávanie lietadiel. A hoci sa výkonnosť jeho služieb, pokiaľ ide o pokrytie, postupne zlepšuje, a to najmä v hlavnej oblasti, ktorou je letectvo, cieľ zaručenia služby systému EGNOS na všetkých územiach členských štátov EÚ v Európe sa oneskoril. Dôvodom boli vplyvy vesmírneho počasia, ktoré zhoršovali výkonnosť služieb, uzatvorenie dvoch lokalít mimo EÚ z dôvodov zvrchovanosti a oneskorenie pri zavádzaní tretej generácie systému EGNOS (EGNOS V3). Komisia prijala potrebné zmierňovacie opatrenia, aby sa čo najskôr zabezpečilo plné pokrytie územia Únie.

[12] Fáza vyhlásenia plnej prevádzkovej spôsobilosti systému Galileo súvisí s kompletnou sústavou 27 funkčných satelitov a troch rezervných satelitov, ktoré sa všetky nachádzajú na troch stredných zemských dráhach (MEO) vo výške 23 222 km a s 56° sklonom k rovníku.

Otvorená služba (OS)	Zlepšenie presnosti GNSS určené najmä pre vysokoobjemové aplikácie satelitnej navigácie na spotrebiteľské použitie
Služba ochrany života (SoL)	Poskytnutie vysokej úrovne integrity používateľom, pre ktorých je bezpečnosť zásadne dôležitá: - civilnému letectvu (normy ICAO), - ***v námornej oblasti (normy IMO a IEC) od marca 2024***
Služba na prístup k dátam (EDAS)	Poskytovanie dát zo systému EGNOS s väčšou pridanou hodnotou cez internet, určené najmä na odborné alebo komerčné použitie

Hodnotenie sa zameriavalo aj na to, v akej miere systémy Galileo a EGNOS napĺňajú **potreby** a požiadavky **používateľov**. Počet používateľov systému Galileo rastie, pričom v roku 2023 sa používalo 3,9 miliardy zariadení a dosiahla sa vysoká spokojnosť používateľov v rámci všetkých služieb, keď bolo s výkonnosťou systému Galileo spokojných 82,35 % používateľov. Galileo má používateľov v oblasti poľnohospodárstva, letectva a dronov, spotrebiteľských riešení, riadenia núdzových situácií, rybárstva, lesníctva, námorníctva, železníc, verejnej dopravy, automobilových sektorov a iných. V prípade systému EGNOS je jedným z hlavných používateľov sektor letectva s viac ako 900 priblíženiami na pristátie (pokrývajúcimi viac ako 65 % dráh vybavených na prístrojové priblíženie) a s viac ako 27 % leteckej flotily vybavenej systémom EGNOS do konca roku 2023. Poľnohospodárstvo je ďalším vyspelým sektorom používateľov systému EGNOS s navádzacími aplikáciami pre pestovanie plodín so základnou hodnotou (napr. obilnín), pričom takmer všetky zariadenia GNSS v poľnohospodárstve využívajú EGNOS.

EUSPA a Komisia vytvorili a prevádzkujú **používateľskú konzultačnú platformu**, aby mohli lepšie riešiť a skúmať potreby spotrebiteľov týkajúce sa aplikácií GNSS vo všetkých sektoroch hospodárstva. Podľa hodnotenia rieši súčasný systém väčšinu existujúcich potrieb. Niektoré – napríklad objavujúce sa prípady použitia kritické pre bezpečnosť v doprave – však nemožno splniť bez súčasnej generácie systémov Galileo alebo EGNOS. Preto je dôležité čo najskôr vyvinúť a nasadiť druhú generáciu systému Galileo a EGNOS V3. V oblasti železničnej a námornej dopravy vyjadrili zainteresované strany vysoký záujem o osobitnú službu EGNOS. Komisia sa spolu s EUSPA týmto požiadavkám venujú.

Copernicus

Cieľmi zložky Copernicus je udržateľným spôsobom poskytovať presné údaje, informácie a služby súvisiace s pozorovaním Zeme s prepojením viacerých zdrojov údajov a podporovať rozvoj, vykonávanie a monitorovanie politík a opatrení Únie a jej členských štátov v súlade

s požiadavkami používateľov. Všetky ukazovatele dokazujú, že výkonnosť služieb systému Copernicus (t. j. pozemných, námorných, atmosférických, v oblasti zmeny klímy, núdzových a bezpečnostných), pokiaľ ide o spoľahlivosť, dostupnosť a kontinuitu, v priemere prekročila cieľ 94,5 %. Ciele boli tiež prekročené, pokiaľ ide o objem dát získaných družicami Sentinel. Tieto dáta sa poskytujú v plnom rozsahu, bezplatne a otvorene, pričom podporujú celý rad aplikácií od monitorovania životného prostredia a zvládania katastrof po adaptáciu na zmenu klímy a udržateľné urbanistické plánovanie.

Hoci výkonnosť zložky Copernicus vysoko presiahla očakávania, pri vynesení družice Sentinel 1C[13] na obežnú dráhu bolo zaznamenané oneskorenie z dôvodu nedostupnosti európskych nosných rakiet. Z dôvodu nedostupnosti družice Sentinel-1B takisto došlo k nedostatku radarových dát, ale zaviedli sa zmierňujúce opatrenia, a to najmä prispôsobením plánu pozorovaní družice Sentinel-1A a posilnením podporných misií. Strata dát sa kompenzovala aj poskytovaním dát získaných z iných zdrojov[14].

Pokiaľ ide o **používateľov a vývoj ich potrieb**, počet používateľov údajov, produktov alebo služieb v rámci systému Copernicus rastie a ich spokojnosť so všetkými službami presahuje 85 %. Copernicus sa vďaka svojej schopnosti riešiť rozmanité a meniace sa potreby používateľov ukázal byť úspešný pri prilákaní čoraz väčšieho počtu a širokého radu používateľov. Počet zaregistrovaných používateľov sa v období od roku 2020 do roku 2022 zdvojnásobil (z 385 000 na 638 000 používateľov v roku 2022) a objem dát vytvorených

[13] Údaje a služby systému Copernicus súvisiace s pozorovaním Zeme poskytuje súbor osobitných družíc (zo skupiny Sentinel) a na rozdiel od systému Galileo poskytuje každá družica Sentinel pre Copernicus inú službu.

[14] Dohoda o medzinárodnej spolupráci v rámci systému Copernicus s Kanadou, ktorou sa zabezpečuje recipročná výmena údajov získaných pozorovaním Zeme z družíc druhej strany.

družicami Sentinel v roku 2022 dosiahol 6 800 terabajtov. Používanie nového dynamického nákupného systému zvyšuje pružnosť systému podporných misií a znižuje možné prekážky pre nových vstupujúcich aktérov na európsky trh, najmä nové vesmírne a vznikajúce spoločnosti. Vďaka širokému radu nástrojov a platforiem je pre používateľov jednoduché dostať sa k informáciám dostupným prostredníctvom programu, analyzovať a vizualizovať ich. **Používateľské fórum systému Copernicus** poskytuje Komisii vstupy pre vymedzenie a validáciu požiadaviek používateľov, a to najmä z verejného sektora (hlavných používateľov systému Copernicus), a **používateľská konzultačná platforma** posilňuje synergie medzi systémami Galileo/EGNOS a Copernicus, napríklad v poľnohospodárstve, lesníctve a urbanistickom plánovaní. Okrem toho súdržnosť medzi rôznymi službami systému Copernicus a ich uplatnením zaručujú predovšetkým **štyri tematické centrá systému Copernicus** (pre oblasti pobreží, zdravia, energetiky a Arktídy) a **vedomostné centrum pre pozorovanie Zeme**, ktoré spája informácie a produkty pre špecifické tematické oblasti s cieľom uľahčiť prístup a podporovať spoluprácu.

Získavanie informácií o situácii vo vesmíre (SSA)

Zložku SSA tvoria tri podzložky: SST, vesmírne počasie (SWE) a objekty v blízkosti Zeme (NEO). **SST** je najpokročilejšou časťou, ktorá sa vyvinula z existujúcej služby (rámec na podporu dohľadu nad kozmickým priestorom a sledovania tohto priestoru z roku 2014[15]). Od júla 2022 sieť zahŕňa 40 snímačov členských štátov (vrátane radarov, teleskopov a laserových zameriavacích staníc) a jej služby majú veľmi dobré výsledky. Komunita používateľov stále rastie, a to najmä pokiaľ ide o satelitných operátorov z krajín mimo EÚ, ako sa predpokladá v nariadení. Na konci roku 2023 sa v službách SST zaregistrovalo približne 200 organizácií a v službe na zabránenie kolízie bolo zaregistrovaných viac ako 400 satelitov. **Dohoda o partnerstve EÚ SST**, ktorá nadobudla platnosť v novembri 2022, sa zo 7 členských štátov EÚ rozšírila na súčasných 15, čo posilnilo kapacity systému SST dohliadať nad vesmírnymi objektmi obiehajúcimi okolo Zeme a sledovať ich.

Podzložky **SWE** a **NEO** boli v nariadení uvedené ako nové a zatiaľ nie sú v prevádzke, keďže stále prebieha proces ich zavádzania. Preto ich nie je možné hodnotiť. Aj napriek tomu však zavádzanie podzložky SWE napreduje podľa plánov, keď sa vymedzujú priority služby a vypracúva sa prvá verzia mapy kapacít členských štátov na odhaľovanie a monitorovanie NEO, ktorá obsahuje úplný zoznam inštitúcií a objektov.

[15] Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 541/2014/EÚ zo 16. apríla 2014, ktorým sa zriaďuje rámec na podporu dohľadu nad kozmickým priestorom a sledovania tohto priestoru.

Vládna satelitná komunikácia (GOVSATCOM)

Účinne sa vykonávajú prípravné činnosti na poskytovanie tejto služby. Operačné činnosti boli zamerané na obstarávanie centra GOVSATCOM a výzvu na vyjadrenie záujmu súvisiacu s lokalitami, kde sa bude centrum nachádzať. EUSPA sa spoločne s Komisiou podarilo zmierniť určité oneskorenie a činnosti sa v súčasnosti vykonávajú bez problémov. V decembri 2023 bola uzatvorená zmluva o inovatívnom partnerstve na účely centra GOVSATCOM a v súčasnosti prebieha hodnotenie návrhov týkajúcich sa umiestnenia lokalít. Komisia počas hodnoteného obdobia vytvorila právny rámec aj pre vykonávanie tejto zložky.

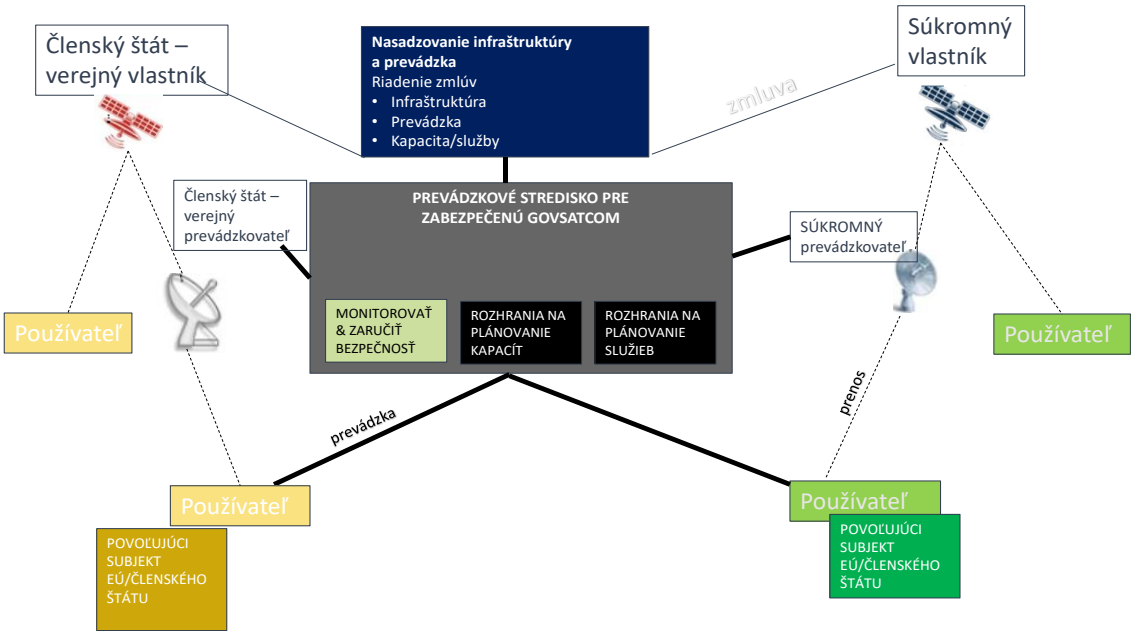

Pokiaľ ide o potreby používateľov, bola vytvorená sieť zástupcov používateľov na zbieranie a zhromažďovanie požiadaviek používateľov (projekt **ENTRUSTED**[16]). Komisia na základe GOVSATCOM predložila 15. februára 2022 návrh nariadenia, ktorým sa zriaďuje **Program Únie pre bezpečnú konektivitu na obdobie rokov 2023 – 2027 (IRIS²)**, ktoré bolo prijaté 15. marca 2023[17].

3.2 Vykonávanie úloh poverenými subjektmi

Veľká väčšina zverených úloh, ktorými boli poverené rôzne subjekty, ako sa vymedzujú v nariadení, sa v priebehu hodnoteného obdobia účinne vykonávala.

EUSPA v prípade systémov **Galileo** a **EGNOS** účinne vykonávala svoje úlohy a dosiahla väčšinu svojich cieľov. Niektoré budúce funkcie a služby, ako aj vyhlásenie plnej prevádzkovej spôsobilosti, sa oneskorili z dôvodov, ktoré už boli vysvetlené. Na riešenie týchto výziev sa však vykonali zmierňujúce opatrenia.

Pokiaľ ide o **Copernicus**, sú vykonávacie činnosti plne v súlade s dohodami o príspevku uzatvorenými s ESA a ďalšími poverenými subjektmi, čo zabezpečuje včasné vykonávanie v súlade s rozpočtom.

V prípade **SSA** nebolo možné uskutočniť posúdenie úloh súvisiacich so **SST**, keďže dispečing SST bol v júli 2023 po vytvorení nového partnerstva EÚ SST presunutý do EUSPA. Kontinuitu služby SST zabezpečovalo stredisko SATCEN, ktoré spolupracovalo s EUSPA na zaručení bezproblémového presunu. V prípade podzložky **SWE** sa účinne zmiernilo oneskorenie vo verejnom obstarávaní vedenom ESA a neočakávajú sa žiadne následky, pričom úlohy, ktorými bola ESA poverená v súvislosti s podzložkou **NEO**, sa vykonávajú bez problémov.

Pokiaľ ide o **GOVSATCOM**, úlohy boli zverené EUSPA a ESA. Oba tieto subjekty vykonávajú svoje činnosti v súlade s dohodami o príspevku uzatvorenými medzi Komisiou a týmito subjektmi.

3.3 Analýza nákladov a prínosov programu

Napriek náročnému prostrediu a ťažkostiam pri analýze, ktorých dôvodom bola aj skutočnosť, že jednotlivé zložky majú rôzne rozvrhy, vyspelosť, používateľov a výstupy, prevyšujú prínosy programu na európskej aj globálnej úrovni náklady, ktoré sa priamo a nepriamo vynaložili na vývoj jeho zložiek. Keďže systémy Galileo, EGNOS a Copernicus boli spustené pred začiatkom súčasného viacročného finančného rámca (VFR), nebolo vždy možné vykonať analýzu nákladov a prínosov alebo zmerať vplyv za obdobie rokov 2021 – 2023, keďže by nešlo o presné porovnanie nákladov a prínosov. Kým náklady sú okamžité, prínosy z využívania vesmírnych zložiek EÚ sú dôsledkom investícií do rozvoja infraštruktúry vrátane investícií uskutočnených pred dosiahnutím plnej funkčnosti programov ako v prípade SSA a GOVSATCOM.

---

16 Projekt ENTRUSTRED.

17 Nariadenie (EÚ) 2023/588, ktorým sa zriaďuje Program Únie pre bezpečnú konektivitu na obdobie rokov 2023 – 2027.

Program ponúka široký rad prínosov zahŕňajúcich monitorovanie životného prostredia, technologické inovácie, hospodársky rast, vytváranie pracovných miest a zlepšenie spoločenskej situácie v Európe. Dostupnosť presných navigačných údajov a údajov získaných pozorovaním Zeme podporuje inovácie a vytvára nové hospodárske možnosti, ktoré podporujú rozvoj ekosystému špičkových technológií, čo významne prispieva k hospodárskej prosperite EÚ. Stimulovaním technologických inovácií, podporovaním podnikania a podporou rastu vesmírneho odvetvia program vytvára vysokotechnologické pracovné miesta a podnecuje hospodársky rozvoj v rôznych sektoroch.

Galileo a EGNOS ponúkajú významné hospodárske prínosy prostredníctvom posilnených služieb navigácie, lokalizácie a určovania času. Keďže GNSS je verejným statkom, ťažko pripísať prínosy jednej z hlavných sústav GNSS (GPS vs Galileo vs Beidou vs Glonass). Pri hodnotení na účely výpočtu prínosov systémov Galileo a EGNOS boli použité dva scenáre, pričom v jednom scenári sa pripísalo 100 % prínosu systému Galileo a pri druhom sa systému Galileo pripísalo 25 % prínosu a zvyšok sa rozdelil medzi ostatné sústavy GNSS. Z analýzy vyplynulo, že hospodárske prínosy systémov Galileo a EGNOS prevyšujú náklady v oboch scenároch. Aj pri predpoklade, že prínosy sú rozdelené medzi štyri sústavy GNSS rovnako, stále výrazne prevyšujú náklady, a to z dôvodu širokého radu prípadov použitia GNSS a jeho kľúčovej úlohy v globálnom hospodárstve.

V rámci analýzy nákladov a prínosov sa dospelo k záveru, že spoločenské, environmentálne a hospodárske prínosy, ktoré poskytuje **Copernicus**, prevyšujú jeho náklady 3,7-krát, a to aj napriek skutočnosti, že údaje a služby sú otvorené a dostupné bezplatne. Copernicus nielenže poskytuje údaje používané vo viacerých priemyselných ekosystémoch, ale stimuluje aj vývoj nových produktov, postupov, obchodných modelov a služieb s pridanou hodnotou, napríklad pri zachraňovaní životov, zlepšení kvality života občanov EÚ a znížení strát z hospodárskeho hľadiska vďaka podpore európskych priemyselných odvetví. Okrem toho významne prispieva k nezávislosti EÚ na iných krajinách, pokiaľ ide o kritické geopriestorové údaje.

Posúdenie nákladov a prínosov zložky **SSA** sa môže len odhadovať, keďže služba zatiaľ nie je v plnej prevádzke. Z hodnotenia vyplýva, že očakávané investície vytvoria veľké prínosy pre hospodárstvo a spoločnosť, a to najmä z dôvodu zníženia kolízií medzi vesmírnymi plavidlami a vesmírnym odpadom a zbytočného manévrovania na zabránenie kolíziám. Súhrnné náklady na SSA v období rokov 2014 až 2027 sa odhadujú na 260,5 milióna EUR, kým súhrnné prínosy dosahujú 1 542,84 milióna EUR.

Keďže **GOVSATCOM** začne fungovať v roku 2024, jej očakávané prínosy zatiaľ nebolo možné vyčísliť a predpovedať, ale analyzovali sa v posúdení vplyvu, ktoré je sprievodným dokumentom k nariadeniu[18]. GOVSATCOM, ktorá umožňuje rýchlejšiu a lepšie kontrolovanú reakciu na

[18] SWD/2018/327 final zo 6. júna 2018 – posúdenie vplyvu, ktoré je sprievodným dokumentom k: návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje Vesmírny program Únie a zriaďuje

núdzové situácie, bude pre európsku spoločnosť zásadne dôležitá. GOVSATCOM zabezpečí zaručený prístup, a to aj členským štátom, ktoré nemajú osoh z vlastných systémov satelitnej komunikácie, autonómiu Únie a významné celkové prínosy pre občanov tým, že zabezpečí lepšie zvládanie krízových situácií a lepšie núdzové služby. Takisto sa očakáva, že v dôsledku prirodzenej hospodárskej súťaže medzi rôznymi poskytovateľmi kapacít, bude poskytovať nákladovo efektívnejšie služby.

4. HLAVNÉ ZISTENIA TÝKAJÚCE SA EUSPA

Agentúra od svojho zriadenia v roku 2002 prešla významnými zmenami od spoločného podniku Galileo po GSA, ktorá sa následne zmenila na EUSPA. Nariadením sa rozšíril rozsah úloh EUSPA od úloh zameraných predovšetkým na satelitnú navigáciu na všetky zložky programu.

Počas hodnoteného obdobia EUSPA podávala celkovo dobré výkony a úspešne dosiahla svoje ciele týkajúce sa využívania systémov, bezpečnosti a uplatnenia na trhu. Dosiahlo sa to účinným vykonávaním jej hlavných a zverených úloh vymedzených vo finančnej rámcovej dohode o príspevku (FFPA), v dohode o príspevku medzi Komisiou a EUSPA a v dohode o príspevku medzi EUSPA a ESA podpísaných v júni 2021. Pokiaľ ide o riadenie, agentúra prijala v októbri 2021 novú organizačnú štruktúru s posilnením technických horizontálnych funkcií a zabezpečením rastu celkového počtu zamestnancov.

Veľká väčšina cieľov **základných úloh EUSPA** – bezpečnostná akreditácia, prevádzková bezpečnosť systému EGNSS, prevádzka Strediska na monitorovanie bezpečnosti systému Galileo, činnosti PRS, komunikácia, podpora a rozvoj trhu a riadenie agentúry – sa dosiahli, až na malé výnimky, ktorých dôvodom boli väčšinou vonkajšie faktory (napr. nedostatok čipov mierne ovplyvnil rast modelov prijímačov EGNOS v poľnohospodárstve a lesníctve).

Kým v minulosti sa **činnosti týkajúce sa uplatnenia u používateľov a na trhu, ktorými bol poverený Úrad pre dohľad nad systémom Galileo, predchodca EUSPA**, zameriavali na systémy Galileo a EGNOS, nariadením sa činnosti EUSPA rozširujú na zložky Copernicus a GOVSATCOM, čím sa zaručujú synergie a zameranie sa na väčšiu skupinu používateľov. Všetky činnosti zverené EUSPA súvisiace s uplatnením u používateľov a rozvojom trhu sa vykonávali v súlade s rozpočtom a vo veľkej miere včas. V správe o trhu, ktorú vypracovala EUSPA, sa poskytuje súhrnný prehľad o dynamike údajov, globálnych odberateľských trhoch služby pozorovania Zeme a GNSS, ktoré zahŕňajú 15 trhových segmentov vrátane poľnohospodárstva a lesníctva, klímy a životného prostredia, železničnej, verejnej a cestnej dopravy a automobilového priemyslu. EUSPA v roku 2023 zverejnila aj správu o bezpečnom trhu a používateľských technológiách v oblasti SATCOM v rámci príprav na uplatnenie GOVSATCOM a IRIS^2 na trhu.

Agentúra Európskej únie pre vesmírny program a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 912/2010, (EÚ) č. 1285/2013, (EÚ) č. 377/2014 a rozhodnutie č. 541/2014/EÚ.

Nariadením sa takisto rozšíril rozsah povinností **rady pre bezpečnostnú akreditáciu** na všetky vesmírne zložky. Rada pre bezpečnostnú akreditáciu je v rámci EUSPA nezávislým orgánom, ktorý dohliada na činnosti bezpečnostnej akreditácie týkajúce sa všetkých zložiek programu. Hodnotenie preukázalo, že celkový výkon rady pre bezpečnostnú akreditáciu je dobrý a že prebieha nepretržité monitorovanie, aby sa zabezpečila jej nezávislosť.

5. ZÁVERY

Program so svojím rozpočtom takmer 15 miliárd EUR ponúka množstvo prínosov od monitorovania životného prostredia a ochrany klímy po hospodársky rast, inovácie a bezpečnosť. Tieto prínosy podčiarkujú význam vesmírnych činností pri riešení globálnych výziev a zabezpečovaní úzkeho súladu s prioritami EÚ.

Dôkazy predložené v hodnotení preukázali, že vykonávaním programu sa dobre plnia jeho ciele, zložky prinášajú plánované výsledky, čím sa poskytujú najmodernejšie služby, ktoré zodpovedajú meniacim sa potrebám používateľov.

Ako sa ďalej podrobnejšie opisuje v sprievodnom dokumente SWD, program úspešne splnil všetky kritériá lepšej právnej regulácie, pričom preukázal, účinnosť, efektívnosť, súdržnosť, relevantnosť a pridanú hodnotu pre EÚ. Účinne priťahuje a udržuje si čoraz väčší počet používateľov a plní rozličné a meniace sa požiadavky v rámci rôznych aplikácií a sektorov. Úlohy, ktoré vykonávajú poverené subjekty, sú v dobrom súlade s dohodami o ich príspevku a s pridelenými rozpočtami, čo viedlo k vytvoreniu prínosov, ktoré ďaleko prevyšujú súvisiace náklady. Hodnotenie takisto preukázalo nepochybnú relevantnosť a súdržnosť programu, ktorý významne prispieva k zelenej a digitálnej transformácii EÚ, odolnosti jednotného trhu, riešeniu globálnych výziev a posilneniu úlohy EÚ ako globálnej vesmírnej mocnosti. Pridaná hodnota programu pre EÚ je zrejmá v zoskupovaní obmedzených vnútroštátnych zdrojov v prospech EÚ a 27 členských štátov, pričom voľne dostupné dáta a služby sú prospešné pre hospodárstvo, priemyselné odvetvia a občanov EÚ.

Hoci ide vykonávanie programu hladko a jeho ciele sa plnia, stále pretrvávajú určité problémy. Dočasná neexistencia **riešenia európskej nosnej rakety**, ktorá obmedzuje autonómny prístup EÚ do vesmíru, je hlavným faktorom oneskorenia a ohrozuje autonómnosť EÚ. Našťastie je infraštruktúra navrhnutá dostatočne odolne, aby zvládala oneskorenia, ale dlhodobo to nie je možné. Nariadenie obsahuje ustanovenie týkajúce sa autonómneho prístupu do vesmíru, ktoré treba ďalej rozvinúť.

Mali by sa vykonať ďalšie zlepšenia, aby sa zabránilo zbytočným oneskoreniam a dodatočným nákladom pri nasadzovaní a modernizácii infraštruktúry. Dôvodom slabých miest sú najmä nepredvídateľné vonkajšie faktory, ako je inflácia alebo nedostatky v dodávateľskom reťazci, čo narušuje schopnosť odvetvia dodržať plánovaný rozvrh. K týmto problémom prispievajú ďalej aj zložité a zdĺhavé **postupy obstarávania**, ktoré sú často príliš strnulé a podrobné. Komisia už vyvíja nové nástroje, vďaka ktorým bude obstarávanie

pružnejšie, rýchlejšie a otvorené pre nových aktérov, ako je napríklad dynamický nákupný systém pre podporné misie systému Copernicus.

Počet **používateľov** rastie, ale mohlo by sa vyvinúť viac úsilia, pokiaľ ide o trhové a používateľské uplatnenie vesmírnych dát, služieb a aplikácií EÚ, a to najmä prepojením dát a vzájomným obohacovaním medzi zložkami programu s cieľom vyvinúť prierezové a multidisciplinárne služby pre nevesmírne sektory. Zverejnenie správy EUSPA o jednotnom trhu pre GNSS a pozorovanie Zeme, ako aj zapojenie používateľov služieb pozorovania Zeme a SST do používateľskej konzultačnej platformy, ktorú prevádzkuje EUSPA, zlepší synergie a vzájomné obohacovanie medzi jednotlivými zložkami.

Pokiaľ ide o **EUSPA**, tej sa podarilo úspešne sa zmeniť z bývalej GSA a začať vykonávať svoje nové úlohy. Celková výkonnosť agentúry je dobrá a dosahuje všetky svoje ciele, pričom vo viacerých kľúčových oblastiach poskytuje jedinečnú hodnotu. Zaujala pozíciu fungujúcej agentúry EÚ orientovanej na používateľov, ktorá sa zameriava na maximalizovanie prínosov programu pre používateľov a pridanej hodnoty pre poskytovateľov inovačných služieb. Okrem toho slúži ako stredisko využívania systémov, bezpečnosti a činností súvisiacich s uplatnením na trhu, pričom zabezpečuje vysokokvalitné a spoľahlivé služby. EUSPA tiež riadi značný objem finančných prostriedkov EÚ pre vesmírne činnosti vrátane osobitného rozpočtu vo výške približne 9 miliárd EUR zo súčasného VFR. Mohlo by sa však viac usilovať o ďalšie skrátenie času, ktorý je potrebný na udelenie grantu, a o zvýšenie transparentnosti pri plánovaní tendrov. Ďalej by sa mohla zlepšiť činnosť rady pre bezpečnostnú akreditáciu tak, že sa čo najskôr do jej rozhodovacieho procesu začlenia programové aspekty.

A napokon na úrovni EÚ dochádza k politickému vývoju, ktorý ovplyvní Vesmírny program Únie z krátkodobého aj dlhodobého hľadiska:

- Nedávne zintenzívnenie hrozieb a zvyšujúce sa preťaženie viedlo EÚ k prijatiu ďalších opatrení na ochranu svojich vesmírnych prostriedkov, obranu svojich záujmov a odrádzanie nepriateľských aktivít vo vesmíre. Prvý míľnik sa dosiahol vo februári 2022, keď bol zverejnený **prístup EÚ k riadeniu vesmírnej prevádzky**[19], pre ktorý je potrebné ďalej podporovať zložku SSA Vesmírneho programu Únie.
- V marci 2023 bola prijatá vôbec prvá **stratégia EÚ pre bezpečnosť a obranu**[20], v ktorej sa kozmický priestor uznal za strategickú oblasť, ktorej potenciál by sa mal ďalej uvoľniť na podporu bezpečnosti a obrany. Verejná regulovaná služba systému Galileo (PRS) už preukázala schopnosť civilnej infraštruktúry navrhovať vojenské aplikácie a pri IRIS² sa postupuje podľa prístupu dvojitého použitia už od návrhu, v rámci ktorého sa už od začiatku zohľadňuje jeho potenciál pre obranu. V stratégii sa

19 JOIN/2022/4 final z 15. februára 2022 – Prístup EÚ k riadeniu vesmírnej prevádzky.

20 JOIN/2023/9 final z 10. marca 2023 – Stratégia Európskej únie v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu.

takisto Komisia vyzýva, aby posúdila možnosť budúcej vládnej služby EÚ na pozorovanie Zeme, ktorá by posilnila informovanosť EÚ a členských štátov o situácii. **Odolnosť** vesmírneho ekosystému EÚ má pre vykonávanie programu kľúčový význam. V rámci **Európskej stratégie hospodárskej bezpečnosti**[21] zaradila Komisia vesmírne a pohonné technológie na zoznam desiatich kritických technologických oblastí pre hospodársku bezpečnosť EÚ. Komisia okrem toho vytvorila **Monitorovacie stredisko pre kritické technológie**[22] ako nástroj pre priemyselnú strategickú autonómiu EÚ, ktorým sa identifikujú, pravidelne monitorujú a analyzujú kritické technológie súvisiace s vesmírom a obranou a ich možné využitie. Táto práca bude mať vplyv na stanovenie podmienok účasti v obstarávaniach vyhlásených v rámci Vesmírneho programu Únie.

Na záver možno uviesť, že z hodnotenia programu vyplýva, že program úspešne napĺňuje svoje ciele, pričom rieši vnútorné aj vonkajšie výzvy a významne prispieva k strategickým prioritám Únie, a to najmä k spravodlivej zelenej a digitálnej transformácii, udržateľnej konkurencieschopnosti EÚ a k odolnosti. Program takisto účinne priťahuje a udržiava si čoraz väčší počet používateľov a rozšíril prístup aj pre nových aktérov. EUSPA takisto účinne vykonáva všetky svoje základné a zverené úlohy a posilňuje svoje kompetencie a kapacity.

[21] JOIN/2023/20 final z 20. júna 2023 – O Európskej stratégii hospodárskej bezpečnosti.

[22] COM/2021/70 final z 22. februára 2021 – Akčný plán pre synergie medzi civilným, obranným a vesmírnym priemyslom.